

(15)

Ut integrè, et sine re intelligatur quid altum sit in Concilio Tridentino de
auctoritate summi Pont. post aduentum Gallorum ita sic res habet coram
Deo

Post longam, et molestam de sacris ordinibus disputationem cum speraretur
Canon qui aperti auereret Episcopos constitutos a Crō Presbyteris iure
Ducino superiores, post aliquot dilationes, et post aliquot formulas,
eadem ista formula missa est ab Illmo et Illmo Legatis Illmo Car^{li}
a Lotharinga. Verum, praeter iam commemoratos ordinum gradus
docet sancta Synodus ^{Epos} qui a vero Crō Vicario Pont. Rom. in uni-
uersum orbem primatum tenente S. Petri Principis Apostolorum
successore totiusq^{ue} Ecc^{le} capiti ac omnium Christianorum Patre, pastore
ac doctore assumuntur a Crō institutos in Ecc^{le} Catholica praeci-
puum locum obtinere ab eodem Crō Vicario dependentem, cui
in S. Petro pasceudi, regendi, et gubernandi uniuersalem eccle-
siam a Dño nro Iesu Crō plena potestas tradita est 20

Ill^{mus} Theologus Parisiensis missis a Christianissimo Rege
tradidit Canonem hunc legendum, et examinandum, si quid
contineret, quod obesset sanae doctrinae.

Illi responderunt sibi non placere, maxime quia summum Do-
mideretur anteferre Conc^{ilio} gnali contra Synodos Constam. et
approbatas, et receptas in Francia

Iste Theologus temere crederetur, Dñi Oratores Gallorum ratione
uoluerant audire, et agnoscere hoc colloquium quod suis Theologis
indixerant cum quibusdam Lusitanis

Ex colloquio querebatur an Canon ille meritis rejiceretur, et dor-
garet Concilijs Constant. et Basiliens. et eorum dogmati de Syno-
dorum auctoritate supra Pont. lex colloquij erat ne de hoc dogmate

institueretur disputatio, et ut modeste Theologi suas sententias
cerent

Ceperunt Lusitani, et omisis antecedentibus Canonibus solum
arripuerunt qui sic habet. cui in b. Petro pascendi, regendi, et
gubernandi uniuersalem Ecclesiam a Dño nro Jesu Cño plen
potestas tradita est

Duo coneluserunt ipsi. Studuerunt ostendere in Patribus, et
quis Concilijs saepe summum Pont. uocari Pastorem, aut rectorem
uniuersalis ecclesie, et citauerunt plurima. Ideo contendunt
titulos, et eam potestatem non denegandam summo Pont. cuius po
tatem stabilenda est dignitas hoc calamitoso tempore inter tot
zeres. Deinde asseruerunt ex hoc sine non euerth, et enervari
lorum uim, non enim necessaria colligi. Papam praeferrí oportet
grati Conc. si concessus fuerit Pastor, et Pastor uniuersalis
Pastor sibi non uideri iustam causam repellendi Canonis

Galli iste fere responderunt in summa. Aliud esse iudicium de
Canone, aliud de quibusdam ipsius partibus. totum Canonem,
integrum, in antiquis Patribus, et concilijs nunq legi duxerunt
Quod uero per eum Conciliorum potestas imminezeretur tribus
liquore. Primum, quia esset conditus hoc Canon Florentie, cum
tam nullum esset Conc. post recessum Graecorum ab Eugenio
ad destruenda Conc. Constant. et Basilien. que definiuerant
esse obnoxiam Concilio generali: ideo ex intentione eius qui con
apparebat Canon repugnare auctoritati Conciliorum. Secun
quis non edothi esemus de abone finias Canonis. Nam uiri
qui mordicus tuentur Papam omnia posse supra Ecclesiam con
gatalam nullum proferunt fortius argumentum ad confirmandam
suam opinionem, quam ex hoc Canone, et ex contentis in iph

quos sunt Caietanus, Pichinus, Franc. Torrens et alij. Ideo
 Galli Theologi modeste rogabant Rom. Regis sui Oratores ut
 viderent non in praevudicium Regni; et totius Ecclie approbaretur
 a Synodo Tridentina tam manifestus abusus qui per scripturas
 quosdam quotidie magis invalescebat contra Synodos Constan.
 et Babilien., maxime cum plura in isto Canone asserberentur
 ad. n. quam esset visus Eugenius sibi sumere Florentia
 ut patet ex collatione utriusq. Canonis. Tertio adungebant
 Galli multa verba posita in Canone etiam tantum latine intelli
 genti non afferre alium sensum, quam Patam esse supra Cone.
 Nam quid latine significat primatum habere in totum orbem, quam
 habere principatum supra, aut contra totum orbem. Nam aliter
 latine exponi non potest.

Etiam ex hoc gne dicendi. Papa habet plenam potestatem regen
 di, gubernandi, et pacendi universalem Ecclesiam probabiliter
 inferri Patam esse supra Cone. Nam qui regit, et gubernat
 habeat iurisdictionem necesse est supra id quod regit, et guber
 nat, alioqui deessent ei necessaria ad bonum, et legitimum re
 gimen.

Postea admonebant uereri se ne comprobato hoc Canone frustra
 postea ageretur de reformatione, cum omnia acta Concilij redige
 rentur in potestatem Pontificis saltem apparenter et probabi
 liter ex hoc Canone. Scandalosum addebant fore Pontifici
 et Cone. his periculosissimis temporibus ut titulos cumulare
 quam illos ambire Papa, et Concilium eos illi detulerit per
 assentionem, aut permissionem. Sufficere existimabant si ea
 tribuerentur sanctis. An. nro quibus salua esset sua sanctorum
 ab erroribus hereticorum, ut si diceretur Christi in terris Vicarium
 Petri successor, et primatum tenens in universali Ecclesia

aut in uniuersas Ecclesias. his enim uerbis damnari omnes
haereses contra sedem Apostolicam, neq[ue] op[er]are per speciem
refutandi haereses introduce aut stabiliere abusus

Ad proposita, et allegata per Lusitanos dixerunt Galli, illos
immo facere qui a toto Canone ad particulam de rectoribus uni-
uersalis Ecc[esi]e deuenissent, ut iam de u[er]o queri non de parte.
Secundo multos locos ab illis contorquens, aut etiam falso citans.
Tertio aliud esse Pastorem uniuersalis Ecc[esi]e, aliud plenam
potestatem regendi Ecc[esi]am obtinere. illud a Lusitanis ualde
hoc silentio praeteriri, et tamen extorqueri. Quarto, se scire
saepe summum Pontificem appellatum obiter et honoris causa
pastorem, aut rectorem uniuersalis Ecc[esi]e sed nusq[ue] aperte
finitum ab ullo legitimo Cone. ut sic de iure nominetur, et ut
ex tali titulo sibi uendicaret omnimodam potestatem supra
uniuersalem Ecc[esi]am: immo Basileen[sem] Cone. ubi ea de re qua-
situm est noluisse illi deferre hunc titulum nisi cum expositione
et expressa modificatione, qua cum hoc titulo subieceret Pon-
tificem uniuersali Ecc[esi]e

Postremo conuenerunt Galli se agnoscere plerunq[ue] Papam
et Pastorem uniuersalis Ecc[esi]e dictum, et in bono sensu sic
pellari deberet sed non decere Synodum gen[er]alem in suis de-
cretis ambigua collocare, et quae tam capessent a scripturis
trahi in abusum. Ita enim D. Gregorius propter abusum
etiam prohibuit se aut alium uniuersalem Episcopum, aut
uniuersalis Ecc[esi]e Episcopum notari quodamuis sciret et
antecessores ita saepe nominatos, et sibi deberi rem his uer-
bis comprehensam modo bene intellectam, sed abhorruit cum

animaduertisset Joannem ~~Constantinopolitana~~ ^{Constantinopolitana} hoc sibi
 cognomentum arrogasse ut alijs omnibus dominaretur. et
 ut alijs Episcopatum detraheret ac sibi uni asservaret.
 Eisdem ab causis Cathagineni Synodus Primitis ueluit Princi,
 pes Patrum scribi, cum passim Patriarchæ nomine Græco idem
 significante dicerentur. Nunc aut sciunt omnes a multis etiam
 defendi nullius uirtutis esse uniuersos Epôs congregatos si cum
 Sanctis? dno arò conferantur, nullum nisi Petrum a Cris
 Epm creatum, et uni, ac successoribus solis Episcopatum donatú
 a Christo, alijs uero non nisi per ipsum. hoc ostendit pro,
 positus Canon cum ait locum, et potestatem Episcopalem
 dependentem a summo Pontifice, Qui cum sint ipsimet
 abusus propter quos nomen uniuersalis noluit D. Gregorius
 cuiq; tribui. censuerunt humillimè Galli Theologi ab hoc
 gno dicendi abstinendum. Existimant insuper aptiorem
 his miseris temporibus ad conciliandos sedes Ap^{ca} inimicos
 a D. Gregorio titulum serui seruorum Dei substitutum in
 locum uniuersalis Episcopi

Non itaq; sue sanctitati quicq; imminutum uolunt, in cuius obe,
 dientia semper ex animo uixerunt in eadem per Dei gratiam
 emerituri. Non negant legi Papam rectorum uniuersalis ecc.^{ae}
 Non negant ita a Conc^o ita honorari posse, et oportere, sed sup,
 plicent cum omni submissione ne per sanctam Synodum
 Tridentinam Canon Florentinus comprobetur, et sanctum, Ec
 clesieq; pernecessarium Decretum Constant. et Basilienⁱ Sy,
 nodorum ex opposito tollatur, et statuantur uerba, aut cogno,
 mina quibus abusus iam nimium progressi, et adaucti accrescant

et vires accipiant, et rogant spiritum in Domino supplex
ut omnia cum ordine fiant, et ea dubia explicentur ne ullus
relinquatur locus diabolo, cuius sanctissimi Patres, a dextera
et a sinistris non ignoscunt astutias.